

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

lotewski

 językowej [lv](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Swipe to change

Krajowe sądy powszechne

Łotwa

W tej części zawarto informacje na temat organizacji sądów powszechnych na Łotwie.

Sądy powszechne: wprowadzenie

 Wymiar sprawiedliwości na Łotwie sprawują **sądy miejskie/rejonowe** (*rajona/pilsētas tiesas*), **sądy okręgowe** (*apgabaltiesas*) oraz **Sąd Najwyższy** (*Augstākā tiesa*).

 Na Łotwie w **sprawach cywilnych i karnych** orzeka 40 sądów, które są podzielone na **trzy instancje**: 34 sądy miejskie/rejonowe (*rajonu vai pilsētu tiesas*), pięć sądów okręgowych (*apgabaltiesas*) i Sąd Najwyższy (*Augstākā tiesa*).

Na Łotwie funkcjonują następujące sądy miejskie/rejonowe:

L.p.	Sąd miejski/rejonowy	Sąd okręgowy, w którego okręgu działa dany sąd miejski/rejonowy
1.	1.1. Sąd Rejonowy w Kuldydze (Kuldīgas rajona tiesa)	Sąd Okręgowy dla Kurlandii (Kurzemes apgabaltiesa)
	1.2. Sąd Miejski w Lipawie (Liepājas tiesa)	
	1.3. Sąd Rejonowy w Saldusie (Saldus rajona tiesa)	
	1.4. Sąd Rejonowy w Talsi (Talsu rajona tiesa)	
	1.5. Sąd Miejski w Windawie (Ventspils tiesa)	
2.	2.1. Sąd Miejski w Dyneburgu (Daugavpils tiesa)	Sąd Okręgowy dla Łatgalii (Latgales apgabaltiesa)
	2.2. Sąd Miejski w Rzeżycy (Rēzeknes tiesa)	
3.	3.1. Sąd Rejonowy w Ogrze (Ogres rajona tiesa)	Sąd Okręgowy dla miasta Rygi (Rīgas apgabaltiesa)
	3.2. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Kurlandia (Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa)	
	3.3. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Łatgalia (Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa)	
	3.4. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Liwonia (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa)	
	3.5. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Semigalia (Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa)	
	3.6. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Północ (Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa)	
	3.7. Sąd Rejonowy w Rydze (Rīgas rajona tiesa) ¹	
4.	4.1. Sąd Rejonowy w Alūksnie (Alūksnes rajona tiesa)	Sąd Okręgowy dla Liwonii (Vidzemes apgabaltiesa) ²
	4.2. Sąd Rejonowy w Kiesiu (Cēsu rajona tiesa)	
	4.3. Sąd Rejonowy w Gulbene (Gulbenes rajona tiesa)	
	4.4. Sąd Rejonowy w Limbaży (Limbažu rajona tiesa)	
	4.5. Sąd Rejonowy w Madonie (Madonas rajona tiesa)	
	4.6. Sąd Rejonowy w Valce (Valkas rajona tiesa)	
	4.7. Sąd Rejonowy w Valmierze (Valmieras rajona tiesa)	
5.	5.1. Sąd Rejonowy w Aizkraukle (Aizkraukles rajona tiesa)	Sąd Okręgowy dla Semigalii (Zemgales apgabaltiesa) ³
	5.2. Sąd Rejonowy w Bausce (Bauskas rajona tiesa)	
	5.3. Sąd Rejonowy w Dobelach (Dobeles rajona tiesa)	
	5.4. Sąd Miejski w Jełgawie (Jelgavas tiesa)	
	5.5. Sąd Rejonowy w Jēkabpilsie (Jēkabpils rajona tiesa)	
	5.6. Sąd Rejonowy w Tukumsie (Tukuma rajona tiesa)	
	6.1. Rejonowy Sąd Administracyjny (Administratīvā rajona tiesa)	Okręgowy Sąd Administracyjny (Administratīvā)

1 Sąd Rejonowy w Rydze posiada ośrodek zamieszcowy w Jurmale, którego okręg odpowiada okręgowi Sądu Rejonowego w Rydze.

2 Sąd Okręgowy dla Liwonii posiada ośrodek zamieszcowy w Madonie, którego okręg odpowiada okręgom Sądów Rejonowych w Alūksne, w Gulbene i w Madonie.

3 Sąd Okręgowy dla Semigalii posiada ośrodek zamieszcowy w Aizkraukle, którego okręg odpowiada okręgom Sądów Rejonowych w Bausce, w Aizkraule i w Jēkabpilsie.

Postępowania sądownoadministracyjne prowadzą:

Rejonowy Sąd Administracyjny (Administratīvā rajona tiesa);

Okręgowy Sąd Administracyjny (Administratīvā apgabaltiesa);

Wydział Administracyjny Sądu Najwyższego (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments).

Obszary właściwości miejscowej **Okręgowego Sądu Administracyjnego** oraz **Rejonowego Sądu Administracyjnego** obejmują całe terytorium administracyjne Łotwy. Rejonowy Sąd Administracyjny posiada pięć oddziałów – po jednym dla każdego okręgu sądowego – w Rydze, Jelgawie, Rzeżycy, Valmierze i Lipawie.

Właściwość miejscową sądów określono w [rozporządzeniu o sądach miejskich/rejonowych i sądach okręgowych oraz o właściwości miejscowej tych sądów](#).

Właściwość rzeczowa

Zgodnie z [kodeksem postępowania karnego](#) (Kriminālprocesa likums) sąd miejski/rejonowy rozpoznaje w pierwszej instancji wszystkie sprawy karne. Sąd Rejonowy dla miasta Rygi, rejon Liwonii, jest właściwy w pierwszej instancji w sprawach karnych, których akta zawierają informacje objęte tajemnicą państwową. Apelację od wyroku sądu rejonowego/miejskiego rozpoznaje w instancji apelacyjnej sąd okręgowy. Od wyroku sądu niższej instancji można wnieść kasację do Wydziału Karnego Sądu Najwyższego (Augstākās tiesas Krimināllietu departaments). Sądy miejskie/rejonowe rozpoznają sprawy karne w składzie jednoosobowym. Jeżeli postępowanie karne jest szczególnie złożone, prezes sądu pierwszej instancji może postanowić, że sprawę rozpozna sąd w składzie trzyosobowym. Środki zaskarżenia w sprawach karnych (apelację bądź kasację) rozpoznaje sąd w składzie wieloosobowym.

Zgodnie z [kodeksem postępowania cywilnego](#) (Civilprocesa likums) w pierwszej instancji sprawy rozpoznaje sąd rejonowy/miejski, z wyłączeniem spraw, dla których ustawowo zastrzeżono właściwość sądu okręgowego. Wnioski o egzekucję roszczeń bezspornych (*bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) i egzekucję roszczeń na podstawie tytułu wykonawczego (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*) rozpoznaje wydział rejestru nieruchomości właściwego sądu rejonowego/miejskiego. Sądy okręgowe rozpoznają w pierwszej instancji:

spory dotyczące prawa własności nieruchomości, z wyjątkiem spraw dotyczących podziału majątku między małżonkami;

spawy dotyczące ochrony uprawnień wynikających z patentu, znaków towarowych i chronionych oznaczeń geograficznych;

spawy dotyczące upadłości i likwidacji instytucji kredytowych.

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego jeżeli rozpoznawana sprawa dotyczy kilku roszczeń, z których dla części właściwy jest sąd rejonowy/miejski, a dla pozostałych z nich właściwy jest sąd okręgowy, lub gdy sąd miejski/rejonowy przyjął pozew wzajemny, do którego rozpoznania właściwy jest sąd okręgowy, sprawę rozpoznaje sąd okręgowy. Sąd Okręgowy dla miasta Rygi jest właściwy do rozpoznawania w pierwszej instancji spraw cywilnych, których akta zawierają informacje objęte tajemnicą państwową. Sądy pierwszej instancji rozpoznają sprawy cywilne w składzie jednoosobowym, natomiast sprawy, w których wniesiono środki zaskarżenia (apelację lub skargę kasacyjną), rozpoznaje sąd w składzie wieloosobowym.

Sprawy dotyczące naruszeń administracyjnych rozpoznają sądy rejonowe/miejskie oraz okręgowe mające właściwość w sprawach cywilnych i karnych.

Zgodnie z [łotewskim kodeksem naruszeń administracyjnych](#) (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss) decyzję wydaną przez organ wyższego szczebla można zaskarżyć do sądu rejonowego/miejskiego. Orzeczenie wydane przez sąd rejonowy/miejski można zaskarżyć do sądu okręgowego, jeżeli przepisy łotewskiego kodeksu naruszeń administracyjnych wyraźnie przewidują taką możliwość. Orzeczenia sądu okręgowego w postępowaniu administracyjnym o naruszenie nie można zaskarżyć i staje się ono skuteczne w dniu jego wydania.

Zgodnie z [kodeksem postępowania administracyjnego](#) sprawy administracyjne rozpoznają w pierwszej instancji oddziały Rejonowego Sądu Administracyjnego, chyba że przepisy stanowią inaczej. Jeżeli sprawę rozpoznaje w pierwszej instancji Rejonowy Sąd Administracyjny, przy czym istnieje konieczność, aby sąd zbadał informacje objęte tajemnicą państwową, sprawę rozpoznaje Oddział Rejonowego Sądu Administracyjnego w Rydze. Jeżeli ustawa stanowi, że do rozpoznania danej sprawy administracyjnej w pierwszej instancji właściwy jest Okręgowy Sąd Administracyjny lub Wydział Administracyjny Sądu Najwyższego, a nie Rejonowy Sąd Administracyjny, odpowiednie pismo procesowe należy wnieść do Okręgowego Sądu Administracyjnego lub Wydziału Administracyjnego Sądu Najwyższego, w zależności od przypadku. Strona postępowania administracyjnego może wnieść apelację od wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji, chyba że na podstawie przepisów ustawowych apelacja jej nie przysługuje lub może ona wnieść wyłącznie skargę kasacyjną. Nieprawomocny wyrok Rejonowego Sądu Administracyjnego można zaskarżyć do Okręgowego Sądu Administracyjnego. Strona postępowania administracyjnego może wnieść skargę kasacyjną od wyroku lub wyroku w sprawie wпадkowej wydanego przez instancję apelacyjną, jeżeli sąd naruszył przepisy materialne lub procesowe bądź przekroczył w toku postępowania zakres swojej właściwości. Sądy pierwszej instancji rozpoznają sprawy administracyjne w składzie jednoosobowym lub wieloosobowym, zaś w instancji apelacyjnej – w postępowaniu apelacyjnym bądź kasacyjnym – sądy orzekają w składzie wieloosobowym.

Zgodnie z [ustawą o patentach](#) Sąd Okręgowy dla Rygi – działając w charakterze sądu pierwszej instancji – rozpoznaje w toku postępowania cywilnego sprawy dotyczące zagadnień związanych z ochroną prawną wynalazków:

przywrócenia uprawnień wynikających z patentu;

stwierdzenia nieważności patentu;

praw użytkownika uprzedniego;

niezgodnego z prawem korzystania z patentu (naruszenia patentu);

stwierdzenia braku naruszenia patentu;

udzielenia licencji, postanowień licencji lub wykonania umowy licencyjnej;

prawa do odszkodowania z tytułu niemożności jawnego korzystania z wynalazku.

Zgodnie z [ustawą o wzorach](#) Sąd Okręgowy dla Rygi – działając w charakterze sądu pierwszej instancji – rozpoznaje sprawy dotyczące ochrony prawnej wzorów przemysłowych:

uznania prawa do wzoru;

stwierdzenia nieważności rejestracji wzoru;

niezgodnego z prawem korzystania ze wzoru (naruszenia wzoru);

udzielenia licencji, postanowień umowy licencyjnej lub wykonania takiej umowy.

Sąd Najwyższy obejmuje Wydział Cywilny, Wydział Karny i Wydział Administracyjny oraz Izbę Cywilną. Izba rozpoznaje apelacje od wyroków wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Wydział Cywilny, Wydział Karny i Wydział Administracyjny Sądu Najwyższego rozpoznają skargi kasacyjne od wszystkich wyroków sądów rejonowych/miejskich i okręgowych, a także rozpoznają w pierwszej instancji sprawy dotyczące decyzji podjętych przez Radę

Państwowego Urzędu Kontroli (Valsts kontroles padome) w toku postępowania określonego w art. 55 ustawy o Państwowym Urzędzie Kontroli. Izba rozpoznaje sprawy w składzie trzech sędziów; wydziały Sądu Najwyższego rozpoznają sprawy w składzie trzech sędziów lub, w pewnych przypadkach przewidzianych w przepisach, w składzie rozszerzonym.

Sędziowie **wydziałów rejestru nieruchomości** (*zemesgrāmatu nodājas*) dokonują wpisów dotyczących nieruchomości w rejestrach nieruchomości, przyznają związane z nimi prawa oraz rozpoznają wnioski o egzekucję roszczeń bezspornych i egzekucję roszczeń na podstawie tytułu wykonawczego. Sędziowie wydziałów rejestru nieruchomości mają status prawny sędziów sądów rejonowych/miejskich. Zgodnie z **ustawą o rejestrze nieruchomości okręgi** wydziałów rejestru nieruchomości odpowiadają okręgom sądów rejonowych/miejskich, z wyjątkiem Wydziału Rejestru Nieruchomości dla miasta Rygi, którego okręg odpowiada okręgom Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Kurlandia, Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Liwonia, Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Północ, Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Centrum, Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Łatgalia, oraz Sądu Rejonowego dla miasta Rygi, rejon Semigalia, a także z wyjątkiem okręgu Wydziału Rejestru Nieruchomości dla rejonu Rygi, który odpowiada okręgom Sądu Rejonowego w Rydze (Rīgas rajona tiesa) i Sądu Miejskiego w Siguldzie (Siguldas tiesa).

Prawnicze bazy danych

Nazwy i adresy URL baz danych

[Portal sądów krajowych](#)

[eTiesas – portal e-usług sądów krajowych](#)

[Sąd Najwyższy](#)

Czy dostęp do tej bazy danych jest nieodpłatny?

Tak, dostęp jest **nieodpłatny**.

Krótki opis zawartości baz danych

Na portalu sądów krajowych znajdują się ogólne i aktualizowane informacje na temat sądów na Łotwie.

Portal e-usług sądów krajowych umożliwia dostęp do bazy zanonimizowanych wyroków sądów, elektroniczne monitorowanie postępowań sądowych, składanie wniosków/pozwów elektronicznych do sądów, obliczanie kosztów postępowania sądowego i płatnych usług przy pomocy kalkulatora opłat skarbowych, pobieranie i uzupełnianie formularzy elektronicznych, a także dostęp do innych e-usług.

W archiwum orzecznictwa umieszczonym na portalu Sądu Najwyższego można znaleźć zarówno aktualne orzeczenia Sądu Najwyższego, jak i streszczenia orzeczeń. Aby uzyskać więcej informacji, należy zapoznać się z częścią dotyczącą orzecznictwa (*Judikatūra*).

Informacje dodatkowe

Informacje zamieszczone na portalu sądów krajowych, orzeczenia Sądu Najwyższego i streszczenia orzeczeń opublikowane na portalu Sądu Najwyższego są obecnie dostępne wyłącznie w języku łotewskim.

Ostatnia aktualizacja: 16/04/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.